

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Nadzór pedagogiczny Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty w roku szkolnym 2014/2015

Bydgoszcz, 4 listopada 2015 r.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Źródła

ewaluacja
zewnętrzna

- Wyniki i wnioski z przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych

kontrole

- Wyniki i wnioski z kontroli planowych, doraźnych, skarg oraz monitorowania

analizy

- Wnioski z analiz wyników sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych

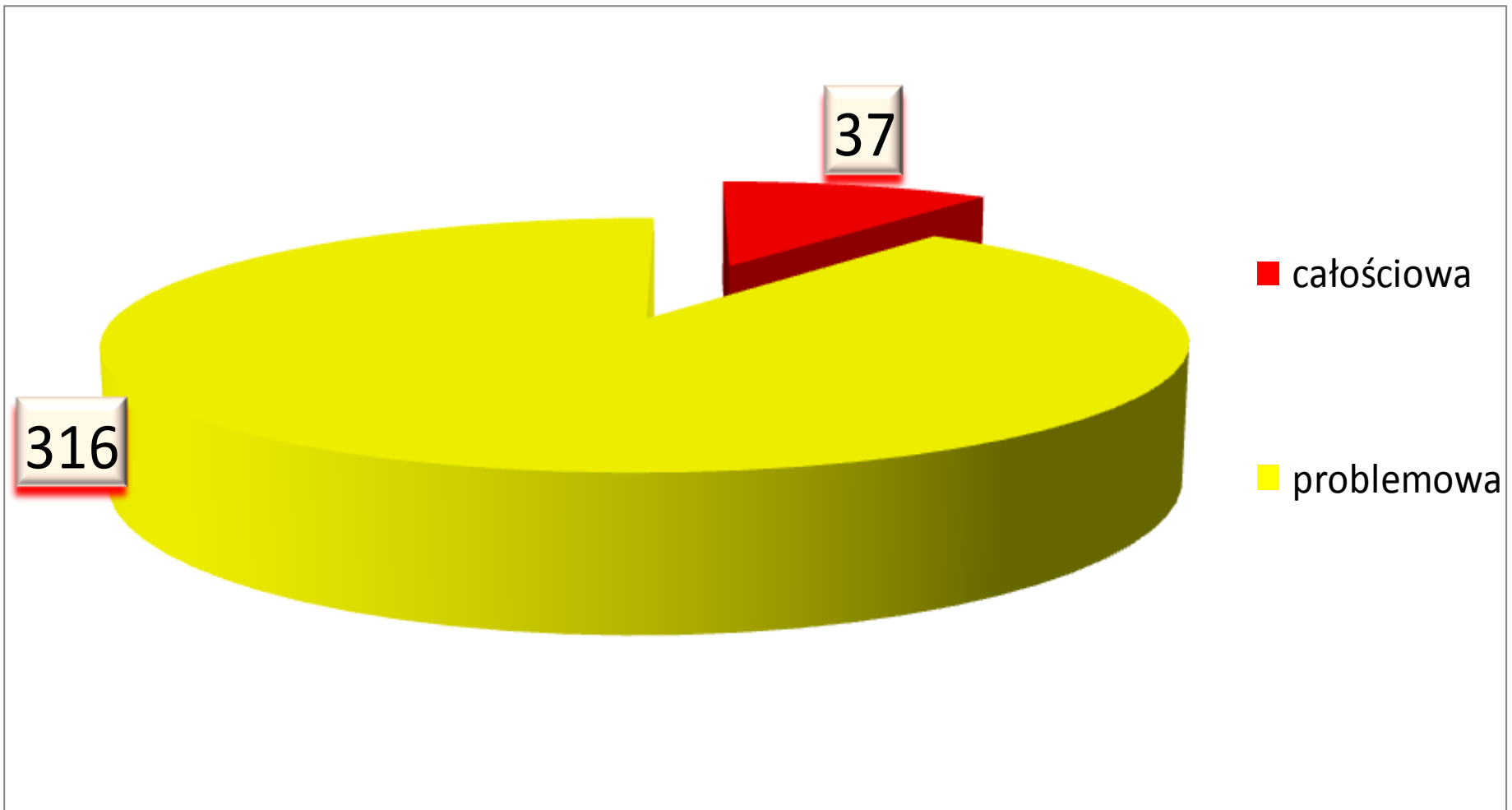
KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Ewaluacja zewnętrzna

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

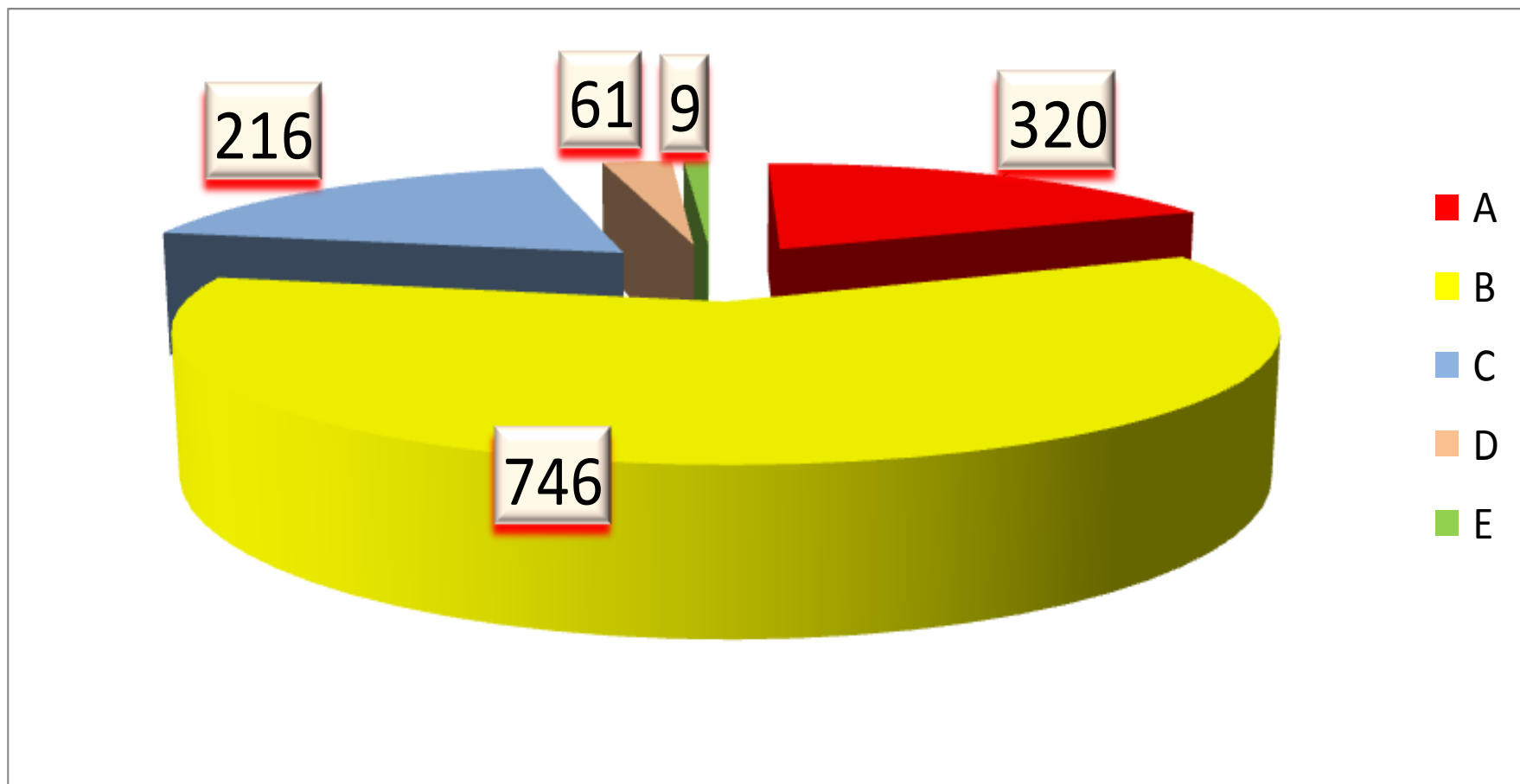
Ewaluacja zewnętrzna w liczbach

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Ewaluacja zewnętrzna – *zestawienie poziomów spełniania wymagań państwa*

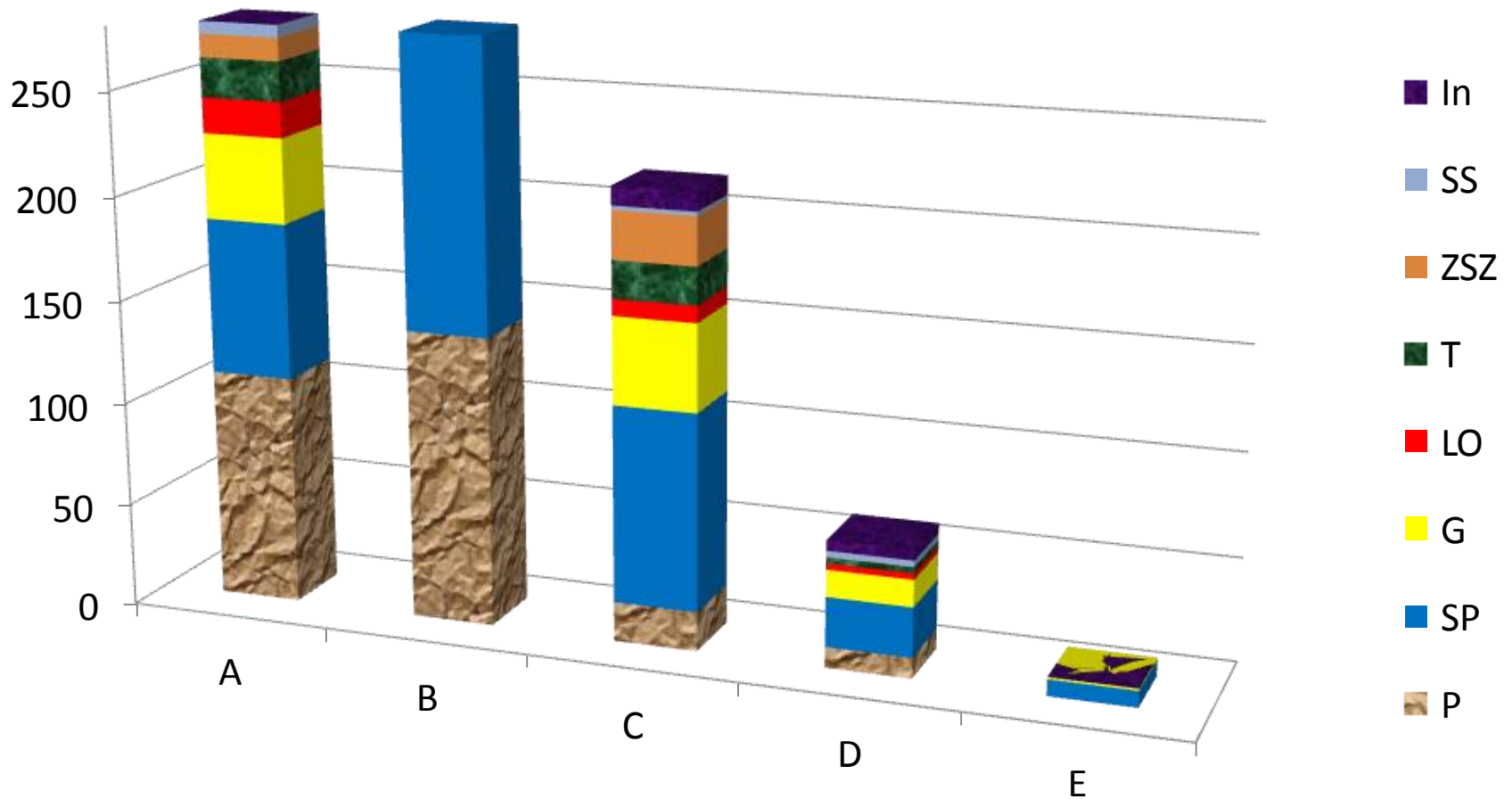

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Ewaluacja zewnętrzna

poziomy wymagań a typy szkół

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Badane wymagania

Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci.

Dzieci są aktywne

Przedszkole wspomaga rozwój dzieci z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.

Rodzice są partnerami przedszkola

na podstawie wyników ewaluacji przedszkola

MOCNE STRONY

- Systematyczna celowa diagnoza przeprowadzana we współpracy z instytucjami wspierającymi i specjalistami.
- Stosowanie w pracy z dziećmi nowoczesnych metod dydaktycznych wspierających rozwój i wychowanie.
- Systemowe rozwiązania kształtujące relacje, zapewniające bezpieczeństwo wychowankom oraz wyposażające ich w społecznie akceptowane postawy.

SŁABE STRONY

- Nie we wszystkich badanych przedszkolach wdraża się działania nowatorskie.
- W jednostkowych przypadkach działania wynikające z wdrażania wniosków, formułowanych na podstawie diagnoz, nie wpływają na modyfikację programów wychowania przedszkolnego i nie przyczyniają się do rozwoju dzieci.

SZANSE

- Zaangażowanie rodziców w działania przedszkola.
- Udział w programach zewnętrznych - wzbogacanie wyposażenia i oferty przedszkola.
- Współpraca pomiędzy placówkami w celu wymiany doświadczeń i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

ZAGROŻENIA

- **Nieelastyczne podejście do realizacji podstawy programowej i programów wychowania przedszkolnego – brak modyfikacji uwzględniających osiągnięcia wychowanków.**

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Badane wymagania

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

Respektowane są normy społeczne

Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.

Analiza SWOT na podstawie wyników ewaluacji szkoły podstawowe

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznavanie dzieci z celami lekcji, stałe monitorowanie procesu uczenia się i udzielanie informacji zwrotnej o efektach pracy. • Organizacja procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się (dobór metod, korelacja). • Poczucie bezpieczeństwa, a także relacje oparte na szacunku i zaufaniu - w efekcie skutecznej analizy działań wychowawczych oraz adekwatnej modyfikacji. • Liczne działania prowadzone wspólnie z instytucjami świadczącymi pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> • Nieskuteczna informacja zwrotna. • Niewielka możliwość współdecydowania uczniów o kształtowaniu procesów edukacyjnych, w tym wykorzystywanie informacji zwrotnej nt. skuteczności organizacji procesów edukacyjnych. • Podczas planowania procesów edukacyjnych nie uwzględnia się i nie stosuje w sposób świadomy metod i form pracy adekwatnych do możliwości, potrzeb czy preferencji w uczeniu się zespołu klasowego. • Niepełne wykorzystywanie badań zewnętrznych i losów absolwentów – brak powszechności znajomości wniosków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnianie informacji na temat badań zewnętrznych i możliwości ich wykorzystania. • Umożliwienie uczniom wpływania na organizację procesów uczenia się i pozyskiwanie od nich wiadomości nt. skuteczności oddziaływań edukacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające umiejętności analityczne nauczycieli i formułowanie nieadekwatnych lub zbyt licznych wniosków z analiz. • Rodzice i uczniowie nie mają poczucia pełnego uczestnictwa w procesach decyzyjnych związanych z organizacją działań dydaktyczno-wychowawczych.

Analiza SWOT na podstawie wyników ewaluacji gimnazjum

MOCNE STRONY

- Diagnozowanie możliwości i potrzeb każdego ucznia z wykorzystaniem wsparcia specjalistów, podejmowanie adekwatnych, często nowatorskich, działań stosownie do wyników diagnoz.
- Zapoznavanie uczących się z celami lekcji i udzielanie im informacji zwrotnej.
- Stwarzanie możliwości rozwoju uczniowskiej samorządności.
- Realizowanie programów profilaktycznych i wychowawczych we współpracy z różnymi podmiotami zewnętrznymi.

SŁABE STRONY

- Nieregularne udzielanie młodzieży wskazówek pomagających w uczeniu się.
- Zbyt rzadkie stwarzanie sytuacji umożliwiających uczenie się od siebie nawzajem (np. praca w grupach/parach).
- Niewystarczające działania zmierzające do wykorzystywania wiedzy pozaszkolnej i korelacji międzyprzedmiotowej.

SZANSE

- Upowszechnienie oceniania kształtującego.
- Doskonalenie zawodowe nauczycieli w formie wizyt obserwacyjnych/studyjnych w innych szkołach lub instytucjach, szkoleń internetowych, indywidualnego wsparcia (coaching, mentoring, tutoring).

ZAGROŻENIA

- **Pasywne postawy uczniów, rodziców i nauczycieli.**
- **Brak przepływu informacji np. na temat najnowszych badań, dobrych praktyk.**
- **Nie w pełni wykorzystywane są wnioski płynące z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych prowadzonych w szkole. Znajomość wniosków i ich wdrażanie nie jest zjawiskiem powszechnym.**

MOCNE STRONY

- Skuteczna diagnoza, w tym na podstawie osiągnięć z poprzedniego etapu edukacyjnego.
- Analizowanie wyników egzaminu maturalnego, badań wewnętrznych i zewnętrznych.
- Odwoływanie się do doświadczeń licealistów, a także wiedzy z innych przedmiotów i różnych dziedzin.
- Wdrażanie nowatorskich rozwiązań, współpraca z partnerami (w tym z uczelniami wyższymi) poszerzające ofertę i umożliwiające pełną realizację podstawy programowej.

SZANSE

- Wypracowanie systemów informowania uczniów o bieżących postępach, wdrażanie ich do autorefleksji, ocenianie kształtujące.
- Ścisła współpraca zespołów nauczycieli uczących w jednym oddziale.
- Tworzenie warunków do uczenia się od siebie nawzajem, wpływania na tok lekcji.

SŁABE STRONY

- Niewystarczająca informacja o kryteriach sukcesu, brak podsumowania lekcji w aspekcie nabytych wiadomości i umiejętności, brak refleksji w tym zakresie z udziałem uczniów, demotywuująca funkcja oceny.
- Zbyt małe wsparcie udzielane uczniom w procesie uczenia się
- Formułowane z różnych badań wnioski mają charakter zbyt ogólny i często nie korespondują z podejmowanymi działaniami.

ZAGROŻENIA

- **Pasywność wobec zmian - koncentrowanie się wyłącznie na przekazywaniu wiadomości i utrwalanie tradycyjnego modelu nauczania.**
- **Nieelastyczność w realizacji podstawy programowej.**

Analiza SWOT *na podstawie wyników ewaluacji technika*

MOCNE STRONY

- Przyjmowanie opinii uczniowskich i wykorzystywanie ich do pracy.
- Ocenianie pełni funkcję motywującą i daje informacje o postępach.
- Skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno – wychowawczych potwierdzają stabilne wyniki egzaminów zewnętrznych.
- Wykorzystywanie form, metod pracy oraz pomocy dydaktycznych uwzględniających potrzeby i możliwości uczniów.

SZANSE

- Współpraca z pracodawcami i uczelniami.
- Fundusze unijne i środki pozabudżetowe.
- Innowacje pedagogiczne w kształceniu zawodowym, kształcenie modułowe.

SŁABE STRONY

- Niska aktywność uczących się.
- Zbyt rzadkie stwarzanie sytuacji umożliwiających uczenie się od siebie nawzajem (np. praca w grupach/parach).
- Zbyt ogólne wnioski formułowane na podstawie analizy osiągnięć uczniów; niepełne wykorzystywanie ich do planowania efektywnej pracy z uczniami.
- Organizacja procesów nieadekwatna do potrzeb pracodawców.

ZAGROŻENIA

- **Niedostosowanie oferty kształcenia i organizacji procesów edukacyjnych do potrzeb rynku pracy.**
- **Brak współpracy z pracodawcami na etapie tworzenia programów nauczania.**

Analiza SWOT *na podstawie wyników ewaluacji zasadnicze szkoły zawodowe*

MOCNE STRONY

- Umożliwianie młodzieży wpływania na procesy edukacyjne.
- Motywująca funkcja oceny, zachęcanie do zaangażowania w proces uczenia się.
- Współpraca z podmiotami zewnętrznymi (w tym z pracodawcami), liczne programy i projekty w celu pełnej realizacji podstawy programowej; umożliwianie nabywania kolejnych kwalifikacji.
- Łączenie teorii z praktyką, wykorzystywanie doświadczeń pozaszkolnych uczniów.

SŁABE STRONY

- Niewielkie wsparcie w procesie uczenia się (np. w formie wskazówek pomagających w uczeniu).
- Zbyt rzadkie stwarzanie sytuacji umożliwiających uczenie się od siebie nawzajem (np. praca w grupach/parach).
- W niewystarczającym stopniu kształtowanie umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji.

SZANSE

- Współpraca z pracodawcami.
- Fundusze unijne i środki pozabudżetowe.
- Innowacje pedagogiczne w kształceniu zawodowym, kształcenie modułowe.
- Możliwości kontynuowania nauki i zdobywania kolejnych kwalifikacji.

ZAGROŻENIA

- **Niedostosowanie oferty kształcenia i organizacji procesów edukacyjnych do potrzeb rynku pracy.**
- **Brak współpracy z pracodawcami na etapie tworzenia programów nauczania.**
- **Niski poziom nabywania wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.**

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Dobre praktyki w zakresie wspomagania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych *szkoły specjalne*

Poszukiwanie
i realizacja
skutecznych
rozwiązań
mających na
celu
wszechstronny
rozwój
psychofizyczny
uczniów:

realizacja
projektów
szkolnych
i
zewnętrznych,
współpraca
z instytucjami
zewnętrznymi

działania
innowacyjne
w zakresie
wspierania
uczniów
o
specjalnych
potrzebach
edukacyjnych

organizacja zajęć
specjalistycznych
oraz adekwatne
wzbogacanie
oferty szkoły

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Dobre praktyki w zakresie wspomagania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych *szkoły specjalne*

**Planowanie
działań
w odniesieniu
do każdego
ucznia**

**Systematyczne
monitorowanie
skuteczności**

**Wprowadzanie
odpowiednich
modyfikacji**

Dobre praktyki

- Warunkiem spełniania przez szkołę/placówkę **wymagania na poziomie wysokim** jest realizacja - wynikającej ze zdiagnozowanych potrzeb - dobrej praktyki, która przynosi pożądane efekty.
- Przykłady dobrych praktyk są publikowane na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy: www.kuratorium.bydgoszcz.uw.gov.pl

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje w zakresie nadzoru pedagogicznego

Sprawdzać wykorzystanie przez nauczycieli wniosków z prowadzonych diagnoz i analiz w planowaniu procesu dydaktycznego.

Zwracać uwagę na: efektywne wykorzystanie czasu lekcji, strukturę zajęć oraz sprawdzanie skuteczności uczenia się.

W ramach zespołów nauczycieli uczących w jednym oddziale planować i wdrażać działania uwzględniające korelację międzyprzedmiotową.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje w zakresie nadzoru pedagogicznego

Inspirować szkoły do rozwijania pracy zespołowej nauczycieli w procesie dydaktycznym, szczególnie w zakresie dokonywania analizy skuteczności prowadzonych działań oraz współpracy nauczycieli w dokonywaniu ewaluacji własnej pracy i sposobu formułowania wyływających z niej wniosków.

Dokonać oceny warunków dla rozwijania aktywności edukacyjnej ucznia, poszukiwania rozwiązań, kreatywności oraz możliwości współpracy – w tym umożliwiania wpływania na organizację procesów edukacyjnych.

Przeprowadzić monitoring szkół i placówek w zakresie wykorzystania przez nie wyników i wniosków z ewaluacji zewnętrznej.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje w zakresie nadzoru pedagogicznego

Rozwijać systemowe wspomaganie szkół, które osiągają niskie wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych, wykorzystując w tym celu działalność placówek doskonalenia nauczycieli, a w szczególności wspierać szkoły w zakresie nabywania umiejętności jakościowych analiz wyników egzaminów/sprawdzianów zewnętrznych i osiągnięć uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania umiejętności formułowania wniosków z prowadzonych analiz, planowania działań adekwatnych do zdiagnozowanych problemów oraz wdrażania zmian w realizacji procesu dydaktycznego.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Kontrola

Kontrole zgodne z planem nadzoru

w liczbach

Lp.	Zakres kontroli	Liczba kontroli
1.	Organizacja zajęć rewalidacyjnych	100
2.	Ramowe plany nauczania w publicznym gimnazjum	21
3.	Organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli	4
4.	Obowiązek prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	155
5.	Prawidłowość prowadzonych przez szkołę działań wychowawczych i zapobiegawczych wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.	100
6.	Prawidłowość wydawania przez zespoły orzekające w publicznych poradniach orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego.	25
	Suma	405

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Zakres najczęstszych zaleceń pokontrolnych

86 zaleceń = 21,23%

Ocenianie wewnątrzszkolne powinno obejmować ustalenie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Powierzenie zajęć rewalidacyjnych nauczycielom specjalistom oraz opracowanie IPET-u uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu.

Zgodność wydanego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z wzorem określonym w załączniku nr 1 rozporządzenia MEN.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Kontrole doraźne – najczęstszy zakres zaleceń

260 kontroli → 159 zaleceń

Zapewnienie
uczniom
bezpieczeństwa

Realizacja
podstaw
programowych i
ramowych
planów
nauczania

Przestrzeganie
statutu szkoły,
zasad
oceny,
klasyfikowania
i promowania
uczniów

Przestrzeganie
praw dziecka i
praw ucznia

Skargi – 63 skargi

Najczęściej w sprawach związanych z działaniami dyrektora szkoły lub placówki oraz pracą nauczycieli

17
skarg
zasadnych

27
skarg
bezzasadnych

7
przekazano
zgodnie
z
kompetencjami

4
skargi
wycofano

8
wyjaśnień

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Monitorowanie

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Monitorowanie szkół zawodowych „Wyklikaj szkołę zawodową” *w liczbach*

przeprowadzono 329 czynności monitorujących
w zasadniczych szkołach zawodowych i technikach.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Monitorowanie i doskonalenie procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach

**działania zespołu
ds. szkolnictwa
zawodowego**

**zdefiniowanie
problemów
szkolnictwa
zawodowego**

**działania na
rzecz promocji
szkolnictwa
zawodowego**

**Współpraca z PUP,
WUP, WRZ**

**monitorowanie
rynku pracy**

**informacja
lokalna
o zawodach**

**Współpraca szkół
z pracodawcami –
dobre praktyki**

**praktyki
zawodowe
i staże**

**opracowanie
programów
nauczania dla
zawodów**

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje

Efektywniej rozpoznawać możliwości współpracy szkół z pracodawcami lokalnymi i regionalnymi.

Włączać pracodawców w projektowanie, realizację, budowę bazy oraz ocenę efektów kształcenia zawodowego.

Zintensyfikować działania informacyjno-promocyjne wśród uczniów gimnazjów i ich rodziców.

Rekomendacje – *cd.*

Wypracować strategię współpracy z PUP, WUP, WRZ celem niwelowania trudności z dostosowywaniem kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Dostosowywać ofertę kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy poprzez wykorzystywanie informacji WUP, od pracodawców i ze szkół oraz współpracę z jst.

Doskonalić wdrażanie podstaw programowych kształcenia w zawodach w celu podnoszenia jakości i skuteczności kształcenia zawodowego.

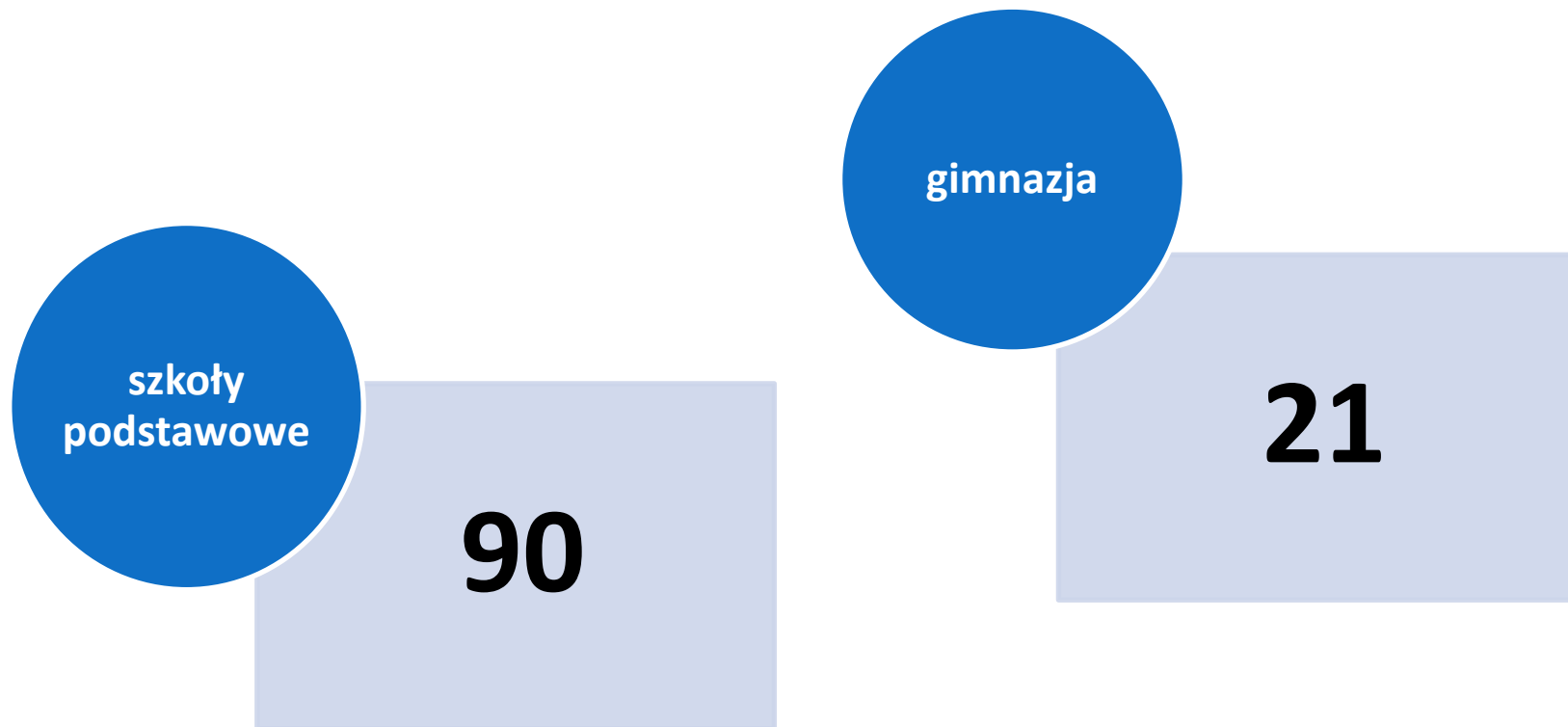
KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Inne zadania

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Liczba szkół objętych art. 34 uoso

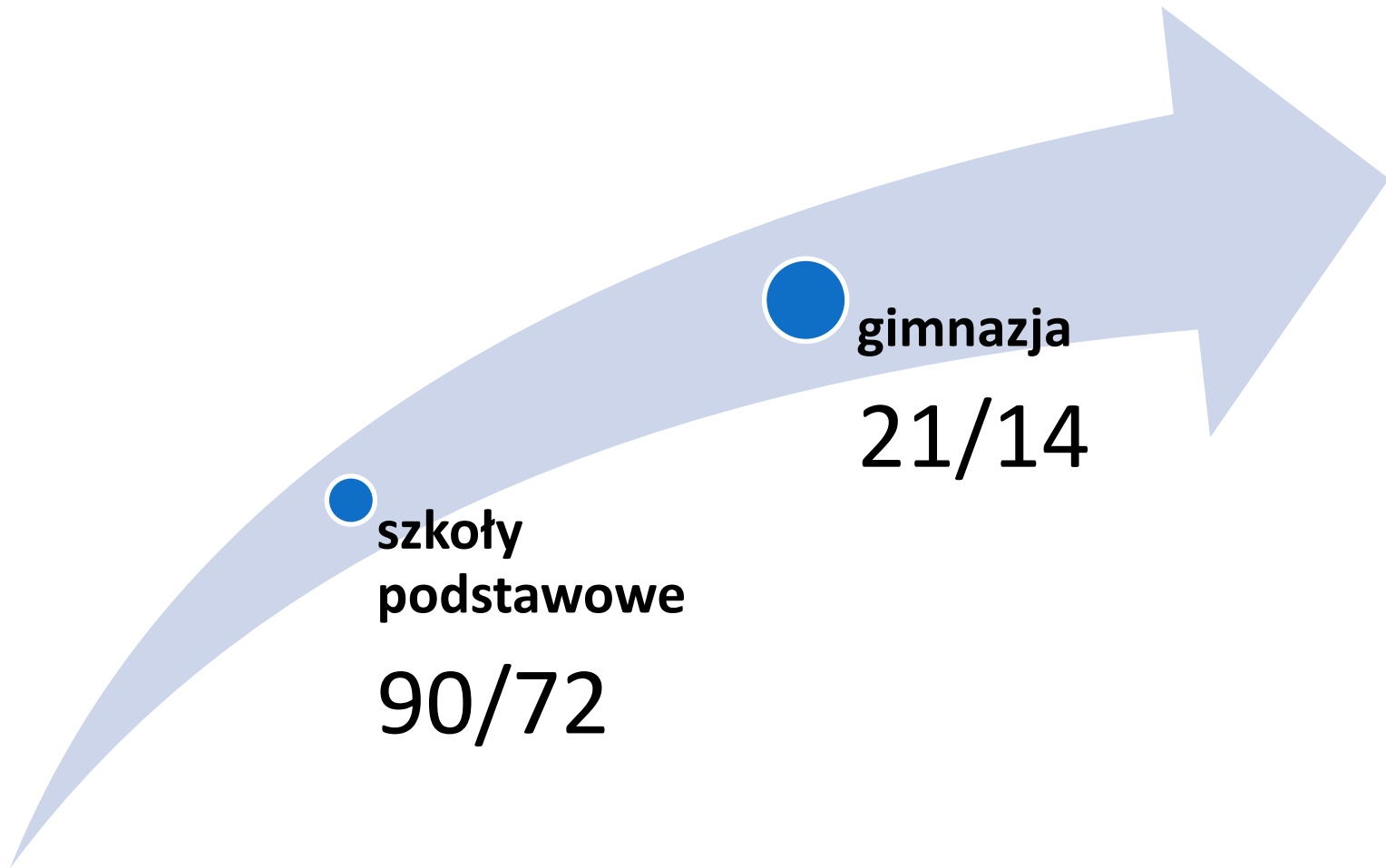

Indywidualne Wsparcie Szkół

w latach 2012/2013 i 2014/2015

(dane ilościowe; liczba szkół/wzrost wyników)

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Wnioski z IWS

Potrzeba doskonalenia nauczycieli w zakresie analizy wyników i wdrażania nowoczesnych metod pracy z uczniami o różnych potrzebach edukacyjnych.

Ewaluacja wewnętrzna nie zawsze wskazuje rzeczywiste problemy szkoły.

IWS

Potrzeba metody pracy zespołowej, zarówno na poziomie szkoły, jak i klasy; *w niektórych szkołach brak gotowości na zmianę.*

Poprawa efektów kształcenia jest widoczna w szkołach, *w których rodzice są rzeczywistymi partnerami.*

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje

Wspierać dyrektora i nauczycieli w realizacji wdrożonych programów podnoszenia efektywności kształcenia przez przynajmniej trzy lata szkolne.

Włączać w proces wspomagania organy prowadzące szkoły. Inicjować w jst tworzenie lokalnej spójności edukacyjnej. Promować efekty wsparcia.

W większym stopniu włączać do współpracy rodziców oraz inne instytucje wspomagające pracę szkół.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Działania instytucji wspierających

– PP-P

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Działania instytucji wspierających

– PP-P

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Działania instytucji wspierających

- ośrodki doskonalenia nauczycieli

Kompleksowe
wspomaganie
szkół

Doskonalenie
nauczycieli:
konferencje,
konsultacje,
warsztaty,
szkolenia

Współpraca ze
środowiskiem:
tworzenie sieci e-
usług, propagowanie
nowatorskich
rozwiązań, targi
edukacyjne,
konferencje
powiatowe

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Działania instytucji wspierających

- *biblioteki pedagogiczne*

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Kluczowe zadania w zakresie doskonalenia nauczycieli

Wyposażyć nauczycieli w wiedzę i umiejętności umożliwiające wsparcie uczniów w zakresie świadomego kształtowania procesu własnego uczenia się, postawy odpowiedzialności za jego efekty.

Doskonalić formę pracy w grupie w zakresie sposobu jej organizacji oraz jako działania umożliwiającego uczniom uczenie się od siebie nawzajem.

Tworzyć przestrzeń dla aktywności ucznia, poszukiwania rozwiązań, kreatywności – w tym umożliwianie wpływania na organizację procesów edukacyjnych.

KURATORIUM OŚWIATY
W BYDGOSZCZY

Rekomendacje *dla pp-p, bibliotek pedagogicznych i placówek doskonalenia nauczycieli*

Kontynuować ścisłą współpracę, ustalić zakres zadań wykonywanych w formie wspomagania (specjalizacja).

Odpowiadać w sposób elastyczny na potrzeby przedszkoli i szkół: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Wykorzystywać nowoczesne technologie w celu sprawniejszej koordynacji działań oraz poprawy dostępności do zasobów.

Dziękuję za uwagę

Tadeusz Dąbrowski

Dyrektor Wydziału Nadzoru Pedagogicznego

tdabrowski@bydgoszcz.uw.gov.pl